

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 9087/2023
10.09.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., чији су пуномоћници Маријана Златковић и Слободан Николић, адвокати из ..., против тужене Републике Србије, Привредни суд у Лесковцу коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Лесковцу, ради накнаде имовинске штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гжрр 1083/22 од 17.11.2022. године, у седници одржаној 10.09.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, **УКИДА** пресуда Апелационог суда у Нишу Гжрр 1083/22 од 17.11.2022. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу Прр1 155/22 од 06.06.2022. године усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року у поступку стечаја Ст 95/2010 пред Привредним судом у Лесковцу исплати укупан износ од 524.312,00 динара са законском затезном каматом на износ главног дуга од 325.071,00 динара почев од дана подношења тужбе суду 01.12.2020. године до коначне исплате и обавезана тужена да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 40.500,00 динара с тим да се у случају доцње са плаћањем обавезује да на износ трошкова поступка плати законску затезну камату почев од дана извршности одлуке до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гжрр 1083/22 од 17.11.2022. године преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року у поступку стечаја Ст 95/10 пред Привредним судом у Лесковцу исплати укупан износ од 524.312,01 динара са законском затезном каматом на износ главног дуга од 335.071,00 динара почев од дана подношења тужбе суду 01.12.2020. године па до коначне исплате и обавезан тужилац да туженој на име трошкова парничног поступка исплати износ од 45.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану одлуку у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), у вези члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр. 10/23) Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца основана.

У проведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на које ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен у Општој земљорадничкој задрузи „Грделица“ над којом је отворен стечајни поступак који се води пред Привредним судом у Лесковцу у предмету Ст 95/10. У поступку стечаја тужилац је као стечајни поверилац пријавио своје потраживање према стечајном дужнику које је из радног односа и утврђено правноснажном пресудом и које је признато и сврстано у 1. и 3. исплатни ред. Фонд солидарности је тужиоцу исплатио 151.800,00 динара за који износ је умањено признато потраживање. Након прерачуна камате у складу са Одлуком Уставног суда Србије Уз 82/2009 од 12.07.2012. године тужиоцу је признато потраживање у износу од 524.312,01 динара (главни дуг 325.071,00 динара, камата на главни дуг 181.241,01 динара и трошкови поступка 18.000,00 динара) које потраживање је остало неисплаћено. Решењем Привредног суда у Лесковцу Р4 Ст 3057/20 од 24.07.2020. године утврђено је да је тужиоцу као предлагачу у стечајном поступку који се води пред Привредним судом у Лесковцу у предмету Ст 95/10 повређено право на суђење у разумном року а стечајном судији наложено да предузме све мере и радње како би се приступило уновчењу имовине стечајног дужника. Стечајни дужник је по правној форми задруга са обликом својине задружна од које је око 90 % објеката у државној својини на којима је стечајни дужник носилац права коришћења а користи и преко 200 ха државног земљишта углавном шумског.

Код оваквог утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је тужилац претрпео имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року јер више година није успео да оствари своје право из радног односа (право на зараду) што је последица дугог трајања стечајног поступка над стечајним дужником који има већински друштвени капитал због чега постоји узрочнопоследична веза између радње тужене и штете коју је тужилац претрпео у поступку који се води пред Привредним судом у Лесковцу Ст 95/10 због чега је на основу члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода у вези члана 58. Устава Републике Србије и члана 4, 31. и 32. Закона о заштити права на суђење у разумном року усвојио тужбени захтев.

По оцени другостепеног суда тужилац није доказао основ одговорности тужене која одговара само за дугове стечајних дужника који послују са већинским друштвеним односно државним капиталом јер тужилац, на коме је терет доказивања, није доказао да је Општа земљорадничка задруга „Грделица“ пословала са већинским државним односно друштвеним капиталом па је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев.

Основано се ревизијом указује да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено.

По оцени Врховног суда становиште другостепеног суда се за сада не може прихватити обзиром да се основ одговорности државе у конкретном случају налази у чињеници да ли је стечајни дужник био у већинском државном односно друштвеном капиталу. Код изведеног доказа пред првостепеним судом – изјашњење стечајног управника према ком је 90 % објеката које користи стечајни дужник у државној својини и да користи преко 200 ха државног земљишта углавном шумског то није јасно како је другостепени суд, без несумњивог утврђења да ли је стечајни дужник био у већинском друштвеном капиталу и без увида у АПР закључио да то није случај. Због тога је другостепена пресуда укинута и предмет враћен истом суду на поновно суђење.

У поновном поступку другостепени суд ће имати у виду примедбе из овог решења и пошто на несумњив начин утврди да ли је стечајни дужник био или не у већинском друштвеном капиталу донети нову одлуку.

На основу члана 416. став 2. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**